GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a“ ese: Marti'a, Joi'a si Sambat'a.
Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Tieri esterne pe siese luni 14 fr. pe anu 28 franci.

Anulu XLIV.

Se prenumera:
a postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 83. Joi, 23 Iuliu, | 4 August 1881.

Ce voru Ungurii dela noi?

Brasiovu, 23 Iuliu, 4 August 1881.

Impressiunea, ce a facut'o conferenti'a romana electorala dela 12 Maiu a. c. asupra Maghiariloru, a trebuitu se fia fórte mare, déca diarele loru, cu organulu ministrului-presiedinte Tisza in frunte, se servescu acuma si de proiectulu-programu alu Metropolitului de la Sibiiu, spre a face pe cititorii maghiari se créda, cà partid'a nationala romana nu mai numera nimicu, deórece „influinti'a si greutatea cuventului“ Metropolitului Romanul ar' fi risipitu nuorii ameninttiatori ai „passivitatii“, lasandu se lucésca in depliu'a s'a splendóre sórele „fratietatii“ si alu „solidaritatii“ maghiaro-romane.

Maghiarii, de candu au ajunsu la càrm'a tierii, 'si au datu neconteuitu tóta silinti'a de a impedecá ori-ce intielegere seriósa intre Romani si de a paralisá ori-ce actiune solidara prin care s'ar documentá poterea de vieatia a nationalitatii romane. Ei lucra acuma de 15 ani in directiunea acést'a. Acolo unde n'au fost in stare se ne desbine ei au intrebuintiatu si forti'a, numai spre a impedecá consolidarea nóstra nationala.

Dupa ce, prin forti'a majora, amu fost respinsi de pe tóte terenele vietiei publice, a urmatu o pausa de càtiva ani, in cursulu càrora puçine semne de vieatia s'au datu din taber'a nóstra nationala. Tacerea acést'a nelinisti la inceputu pe contrarii nostri, cu timpulu inse ei se dedara a-o talmaci in favorulu politicei loru, crediendu cà nationalitatea romana a perdutu tóta puterea s'a de resistintia. Astfeliu foile maghiare de tóte culorile se nutreau cu speranti'a, cà cu ocasiunea alegeriloru din anulu acest'a, Romanii se voru aruncá neconditiunatu in braçiele partideloru maghiare, incrediendu caus'a romana gratiei loru.

Ne putemu inchipui prin urmare, ce mare a trebuitu se fia surpris'a si desamagirea contrariloru nostri, candu au vediutu cà conferenti'a electorala romana dela Sibiiu nu numai cà nu a acceptatu sfaturile diareloru maghiare, ci s'a pusu din contra cu tóta resolutiunea pe terenulu solidaritatii nationale.

Tóte ni le-ar' mai ertá asupritorii nostri, in sperantia cà ne-amu schimbá portarea pe viitoriu, aceea inse nu ne-o potu ertá nicidecum, — cà voimu se fimu solidari, luptandu-ne umeru la umeru cu curagiu si energia pentru recàstigarea drepturiloru nóstre.

Dïceamu, nu de multu, vorbindu despre importanti'a reala a unei strinse uniri intre factorii nostri natiunali, cà in momentulu candu se va realisá acést'a unire si ne vomu presentá inaintea contrariloru nostri si a lumei intregi cá unu poporu consciu de fortiele sale si de missiunea s'a, caus'a nóstra va fi cá si castigata. Sustienemu si astadi cu tóta tari'a convictiunei nóstre acést'a afirmatiune mai adaugendu spre intarirea ei si esperienti'a ce-o facuramu de doue luni incóce. Ce altu motivu ar' fi pututu avé inversiunarea cu care au primitu Ungurii, fara distinctiune de partida, votulu conferentiei romane, déca nu temerea de acelu spiritu puternicu de intielegere si de solidaritate, ce a domnitu in acea adunare?

Scieau ei fórte bine, d-nii Tisza si tutti quanti, cà ori-cum ar' fi esitu votulu conferentiei romane, elu nu ar' fi potutu conturbá pentru acuma mersulu masineriei politice din Ungari'a. Guvernulu ungurescu se obicinuise deja cu „passivitatea“ dér' nu-o dorea, participarea nóstra activa la alegeri o dorea, dér' nu se temea de ea, pentru cà mai antaiu sciea cà nu aveamu terenu, pe care se fi luptatu cu óre care succesu, apoi era convinsu, cà posede midilóce destule de a face se reiésa per fas et nefas in cele mai multe cercuri candidatii sei, ceea ce a si doveditu façia de Romanii din Ungari'a. Déca cu tóte astea votulu conferentiei nóstre a causatu atàta nelinişte si superare in taber'a maghiara, caus'a a trebuitu se fia alt'a. Nu „passivitatea“ séu „activitatea“, ci manifestarea unanima a nemultiamirei nóstre si a solidaritatii nóstre nationale a causatu domniloru dela Clusiu si Budapest'a acea durere mare de capu.

Se nu créda nimenea de alta parte, cà parasindu politic'a resistentiei passive amu scapá de invinuirile si de persecutiunile ce trebue se le suferimu astadi. Déca dorinti'a guvernului ar' fi fost numai cá se parasimu „passivitatea“, atunci d-lu Tisza n'ar' fi pusu tóte in miscare, spre a face se cada candidatii partidei nationale romane in acele colegii din Ungari'a, cari, conformu decisiunei conferentiei nu luara parte la alegere. De aci se vede cà nu form'a esterióra a atitudinei nóstre politice geneza pe d-lu Tisza, ci insusi program'a nóstra nationala si organisatiunea nóstra pe bas'a acestei programe este tint'a atacuriloru sale.

Atunci candu Maghiarii pretindu dela noi se parasimu politic'a resistentiei passive, ei se gandescu in adeveru la parasirea programei nóstre nationale pentru a careia realisare amu jertfitu atàt'a avere si sange in trecutu. Nimicu nu ne póte documentá acést'a mai viu, decàtu comentarele lungi, cu cari ilustréza foile maghiare tocmai acuma faimosulu proiectu de programa alu Metropolitului Miron Romanul. De ce le place asia de multu acestu proiectu? Pentru cà parasesce basele programului nostru nationalu acceptandu basele maghiarisarei.

Si lucru de mirare! Nici cu acestu productu alu intieleptiunei politice metropolitane nu sunt deplinu indestuliti. Foi'a guvernamentala maghiara din Clusiu gàsesce cà Escenti'a S'a dela Sibiiu se afla in mare contradicere, càci pre candu isi alege de scopu principalu sincer'a infratire si solidaritate cu Maghiarii, pretinde dela eventualii deputati ai Romaniloru cá se formeze o partida deosebita a nationalitatiloru. Asia si este. Indata ce e vorb'a de inaugurarea unei strinse infratiri maghiaro-romane, ce sensu ar' mai avé o partida deosebita nationala, nu sunt destule partidele maghiare? Atunci Romanii n'ar' potea documentá mai bine sinceritatea loru fratiésca decàtu inrolandu-se in partidele maghiare.

Maghiarii niciodata n'au doritu a ne vedé in parlamentu bine representati si luptandu pentru interessele nationalitatii nóstre, scopulu loru a fost intotdéun'a si este si astadi capitularea si absorberea nóstra totala. Ei au cutezanti'a de a pretinde se renuntiamu chiaru la individualitatea nóstra nationala si se ne contopimu cu partidele loru.

Contra acestoru tendintie ostile, nu ne remane decàtu unu singuru remediu. Se aperamu si se pazimu cu curagiulu si cu fidelitatea braviloru nostri antecessori stindartulu nationalitatii romane, se tienemu strinsu si nestramutatu la solidaritatea, pentru care s'au angagiatu, in façi'a natiunei si a Europei intregi, representantii alegètoriloriloru romani in primavér'a anului acestuia. In acestu semnu vomu invinge!

Cronic'a evenimenteloru politice.

Dupa asigurarile oficiosiloru, financele Ungariei ar' trebui se stè càtu se póte de bine. Aici ne aflamu inse façia de o cestiune ce se póte resolvi numai prin cifra, si cifrele sunt nemilóse, ele nu tinu contu de nimicu si de nimenea. Bilantiulu Ungariei pentru cuartalulu II. alu anului curentu s'a publicatu dilele aceste. Elu aréta in comparatiune cu anulu trecutu, ce-e dreptu, o imbunatatire de 1 milionu si 38000 florin, dér' se incheia si pentru acestu cuartalu c'unu deficitu, cà veniturile facu in suma rotunda 57 milióne si cheltuelile 60 milióne. Primulu semestru (Ianuariu—Iuniu incl.) aréta urmatoriulu resultatu: I. cuartalu, venituri: 60,275,000 fl. cheltuieli: 84,531,000 fl. II. Quartalu venituri 57,792,000 fl., cheltuieli: 60,064,000 fl. ceea ce da in totalu, venituri 118.067,000 fl. si cheltuieli 144,505,000 fl. Deficitulu a fost dér' in primulu semestru alu anului curentu de 26,528,000 fl. si este de a se observá, cà la veniturile statului pe cuartalulu I. figuréza 8,5 milióne cá pretiu primitu pentru rent'a de charthia emisa le inceputulu anului 1881.

Diarulu „Telegrafulu“ din Bucuresci scrie cu privire la enunciatiunea dela San. Georgiu a ministrului Tisza intre altele:

„Cine urmaresce dilnicu evenimintele de peste Carpati, a vediutu, cà nu s'a negligeatu nimicu pentru maghiarisarea nationalitatiloru din acele parti, cari nu sunt din sângele Huniloru. La 1879 s'a adusu chiaru in parlamentulu din Pesta legea maghiarisarei. In scóle s'a pusu obligatória limb'a maghiara. Desi locuitorii unei comune rurale séu urbane sunt de alta nationalitate, totusi functionarii de tóta màn'a sunt Unguri. Aceasta fiindu curatulu adeveru, nu scimu ce a facutu, cà d. Tisza se vina acum dupa siése ani si mai bine de guvernare in acestu modu si se nege acte si fapte! A recunoscutu óre d-s'a, cà procederea de pêna acum contra nationalitatiloru a adusu ura, si va produce in curendu reactiune, séu este vr'o dibacie, cu care voiesce se insiele pe nationalitàti? Déca voiesce se sè intrebuintieze vre-o dibacia, se fia siguru, cà in seculului acestuia, seculu alu nationalitatiloru si alu luminei, nu se mai insiéla asié lesne popórele. Nationalitatile, din Ungari'a mai cu séma, au suferitu multu si suferu inca, si poetulu dice, ca „dupa suferintie multe anim'a se impetresce, rèulu se face fire.“ Dér' anim'a impetrita nu se si racesce, ci din contra devine tare, cá se póta resiste mai bine si mai multu, si negresitu va invinge, càci resistenti'a si lupt'a aduce totdeauna victoria. Ungurii trebue sè scie o data, cà Orientulu nu póte fi nici odata alu loru, ci alu tuturoru popóreloru. Forti'a lucruriloru mai curendu séu mai tàrdiu are se duca pe Germani'a pêna la Presburg. Imperiulu austriacu are sè se mute atunci la Pest'a. Déca ungurii nu voru càutá se dea satisfacere intereseloru nationale a tuturoru natiuniloru nemaghiare, credu ei, cà potu sè le stapanésca prin fortia, candu ei sunt trei séu patru milioane, si celelalte popóre cincisprediece séu duoedieci? Póte cà dlu Tisza a intielesu aceasta si de aceea a intercalátu in discursulu seu pasagiulu reprodusu mai susu de noi. Déca inse e numai o tactica, atàtu mai reu pentru natiunea maghiara.“

In diarulu din Clusiu „Kelet“ citimu urmatórele tendentióse rênduri:

„Din Sibiiu ni se scrie: P'aci s'a latitu scirea, ca juriulu dela Sibiiu va fi desfiintiatu inca inainte de finea anului curentu. La inceputu era introdusu numai juriulu dela Tergulu-Muresiului si dela Clusiu, celu dela Sibiiu s'a adausu mai tardiu. In timpulu din urma s'a vediutu, cà duóe juriuri (pentru delictele de pressa) sunt de ajunsu pentru „partile transilvane“, ear' cà celu din Sibiiu este superflu, si de aceea elu va fi desfiintiatu pe aceea-si cale pe care fù instituitu. Acést'a mesura va fi tocmai in interesulu libertatii pressei si este fórte de doritu, càci e faptu, cà pe acel'a, care nu insulta statulu si natiunea ungurésca, „fraterii“ intransigenti din Sibiiu nu 'lu considera de omu de trèba“.

Este batatória la ochi ostil'a tendintia a scriitoriului acestoru sire. Pe elu ilu dóre, cà juriulu din Sibiiu judeca impartialu si cà nu se sparia de amenintiarile pressei fanatice maghiare si pentru acést'a corecta atitudine „Kelet“ sustiene, cà semtiulu de ecuitate si de dreptate alu juratiloru din Sibiiu ar' fi vatamatoriu libertatii pressei. Este fórte tristu, candu intr'unu statu lucrurile ajungu acolo, incàtu se pretinde pe façia, cá si curtile cu jurati se 'si iè de directiva fanatismulu nesuferitu de rassa!

In diu'a de 1. Aug. a. c. banulu Croatiei a luatu in primire administratiunea granitiei militare incorporate. O deputatiune granitiara com-

pusa din 35 membri, representanti ai tuturoru districteloru, a asistatu la acestu actu. Acésta deputatiune se duse mai antaiu la gener. Philippovici, apoi merse la Banulu, dandu espressiune semtiminteloru ei de fidelitate si de multiamire façia cu monarchulu. Promissiunea Banului, cà va caletori prin granitia, a fost primita cu strigari entusiastice de càtra deputatiune.

Alaltaeri a primitu Maiest. S'a in audientia pe membrii decorati ai consiliului municipalu din Prag'a. Façia de primariu Maj. S'a a datu espressiune parerei sale de reu, cà starea sanatatii princessei Stefani'a nu a fost permisu de a se face parechei princiare pe deplinu primirea festiva ce s'a pregatitu, apoi parerea de reu si asupra escesseloru din urma intemplate in Prag'a. Primariulu respunse, cà fiacare patriotu adeveratu regreta aceste intemplari si cà representanti'a orasiului cu deosebire s'a silitu de-a impedecá asemeni escesse.

„In cestiunea Dunarei domnesce earasi o pausa“ — scrie „Pester Lloyd“ — „Concertulu europeanu scóte nesce dissonantie formidabile si de aceea au aflatu de bine a sistá deocamdata music'a. Déca nu ne insiéla tóte semnele, atunci o intielegere nu se va poté nicidecum stabili. Si este intrebare, déca Austro-Ungari'a ar' avé mai multu de a perde din acést'a. Déca nu se va primi proiectulu „comissiunei mixte“ atunci urméza de aci cá o consecintia naturala dissolvarea comissiunei dunarene si acést'a este o eventualitate, de care nu s'ar' teme tocmai cercurile politice ale monarchiei nóstre“. — Eata pop'a, nu e pop'a!

Dela Rom'a primesce „P. Ll.“ o scire care, déca s'ar' adeveri, ar' fi de natura a nelinisti in càtuva cercurile politice din Romani'a. In legatura cu scirea, cà Itali'a s'ar fi apropiatu in timpulu din urma de Austro-Ungari'a, se crede adeca, cà Itali'a cá dovada pentru bunele sale relatiuni voiesce se sprijinésca eventuale pretensiuni de ale Austro-Ungariei in comissiunea dunaréna, incàtu acésta va fi compatibilu cu principiele libertatii comerciului Se cunósce indata, cà acésta scire se baséza mai multu pe fantasi'a corespondentului. Sgomotele despre rechiamarea comitelui Tornielli dela Bucuresci si despre o conferentia, ce ar' fi avutu locu din incidentulu acest'a, se desmintu.

Conformu conventiunei incheiate intre curi'a romana si guvernulu austro-ungaru, hierarchia pentru Bosni'a si Hertzegovina s'a regulatu in modulu urmatoriu: In Seraievo va resiedé unu archiepiscopu si toti episcopii si sufraganii din ambele provincie voru fi supusi lui. Capitlulu catedralei va constá din patru prelati, cari voru primi dela guvernu unu salariu anualu de 2000 fl. In Banialuca se va infiintiá o episcopie, care inca va fi subordonata archiepiscopului dela Seraievo. In Mostar (Herzegovina) se va infiintiá o episcopia, diecesea dela Trebinje se va administrá si pe viitoriu de càtra episcopulu dela Ragusa. Archiepiscopulu dela Seraievo capeta 8000, episcopulu dela Mostar 6000, si celu dela Banialuca 3000 pe anu. In Seraievo se va infiintiá unu seminariu. Pap'a da Maiesatii Sale privilegiulu de a numi de Episcopi (!)

Vieati'a principelui Bismarck este in periculu. Trei-spre-diece nihilisti germani s'au conjuratu in contra-i. „Nordd. allg. Ztg.“ scrie, cà cancelariulu ar' fi primitu din Frankfurt a. M. o scrisóre, prin care i se amenintia, cà va cadé sub loviturile pumnalului acestoru 13 conjurati.

Societatile studentiloru din Berlin au telegrafatu principelui de Bismarck, cà voru urmá cu santiania a servi idealeloru plantate de càtra marele omu de statu germanu, si cari singure potu aduce Germani'a la tint'a sea marétia; bas'a acestoru ideale este dupa tecstulu telegramei: „religiunea crestina si iubirea patriei.“ Principele de Bismarck a respunsu la telegrama studentiloru printr'o scrisóre autografa. Diarele liberale emitu opiniunea, cà tota acést'a afacere nu este de càtu o manopera electorala; dér', dice „Berliner Tagblatt“, „este cam reu a intrebuintiá pe junimea studiósa pentru nisce scopuri puru politice.“

Tóte cercurile politice din Paris discuta in modulu celu mai vioiu mesurile, prin cari au fost exclusi din carier'a de oficeri 32 elevi de ai scólei militare din St-Cyr, fiind cà au participatu in uniforma la seversirea servitiului divinu dela 15 Iuliu, care a fost o serbare demonstrativa in onórea pretendentului legitimistu, comite Chambord. Pedéps'a e severa, prea severa si ar' fi de doritu, cá acesti tineri sè se pedepsésca cu inchisóre pe càt-va timpu. Inse consternarea, ce a aretat'o cu acésta ocasiune clericalii si legitimistii, exclude schimbarea pedepsei. Ce s'ar fi intimplatu oficeriloru in timpulu de restauratiune, cari ar' fi participatu in uniforma la o serbatóre in onórea lui Napoleon I, déca o asemenea serbare s'ar' fi intimplatu, si care ar' fi fost, spre exemplu, sórtea oficeriloru prussiani, cari ar' fi participatu in uniforma la unu „Tedeum“ la aniversarea mortii regelui din Hanovera? Nu este nici o armata in lume, in care se nu se pedepsésca severu o asemenea demonstratiune a oficeriloru.

In privinti'a situatiunei liberaliloru din Bulgari'a si a relatiuniloru d'intre guvernulu romanu si celu bulgaru, gasimu urmatórele rènduri in foile vienese: „Relativu la arestarea lui Zankov si Slaveikov in Plevn'a avemu astadi sciri mai esacte. Se scie cà in diu'a, càndu 'si-a datu votulu marea adunare, Zankov se aflá la Sistov, de unde a plecatu la Bucuresci, unde petreceau Karavelov si Slaweikov. Dér' acestia doi venira mai curendu la Rusciucu spre a se consultá cu partisanii loru asupra demersuriloru de facutu. Pe càndu Karavelov se intórse la Giurgiu, ceilalti doi plecara prin tiéra, spre a se intalni si intielege cu alti fruntasi liberali. Ei aveau de gandu sè mérga la Tèrnov'a. Cei din Sofi'a paru a se fi temutu, cà petrecerea loru in Romani'a ar' puté provocá agitatiuni in Bulgari'a, care ar' compromite domni'a printiului Alexandru. Faptu positivu este, cà misiunea generalului Ehrenroth in Bucuresci n'a isbutitu de locu. Guvernulu romanu nu vrea se aiba nimicu a face cu celu bulgaru, refusandu de a goni séu supraveghiá pe nemultiumitii fugiti pe teritoriulu romanu. In urm'a acestora printiulu Alexandru a declaratu cabinetului din Bucuresci, cà Romani'a va fi responsabila pentru consecintiele, ce ar' puté resultá din petrecerea fugariloru acolo si pe viitoru. Si acést'a declaratiune n'a facutu nici o impressiune asupra guvernului romanu, care nu voise nici se fia representatu la realisarea loviturei de statu si care n'a felicitatu pe printiulu Alexandru pentru isbénd'a s'a.“

Diarulu „Poporulu“ i se scrie din Bulgari'a, cà acolo s'a produsu o mare consternare intre tierani, storcèndu-se darile prin sfortiarile cele mai mari. Ministeriulu a ordonatu prefectiloru de a incassá cu ori ce pretiu remasitiele. Tieranii vinu in glóte la orasie spre a se plànge, de óra ce li s'a promisu o pasuire de dare mai multi ani, déca voru votá pentru candidatii principelui. Inse promissiunile — vorbele góle — au incetatu; tieranulu trebue se platésca si cei insielati parasescu localele oficiale clatinandu din capu. Diarulu liberalu „Nezavisimost“ apare in tóte dilele in doliu dela votarea Sobraniei incóce. In tóte revistele descrie — inse cu unu tonu mai moderatu — dictatur'a principelui si trist'a stare a Bulgariei: elu incheie numai exclamandu: o sermana Bulgarie! E constatatu, cà Rumeliotii de ost, si liberalii romani au promisu totu ajutorulu posibilu liberaliloru bulgari.

Diarulu italianu, care trece de organulu d-lui Depretis, facèndu alusiune la articululu din diarulu „Il Diritto“ in privinti'a aliantiei germano-italo-austriaca, declara, cà articulele foiloru italiane nu sunt de càtu espressiunea unoru pareri individuale. Acestu diaru adauge, cà politic'a Italiei este fórte simpla si se resuma ast-felu: se remana unu elementu de ordine si de concordia; Itali'a nu cere de càtu pacea si libertatea.

Foile turcesci publica unu comunicatu oficialu asupra procesului politicu, care spune, cà Mahmud pasia si Nuri pasia au marturisitu, cá au asasinatu pe Sultanulu Abdul-Aziz in urm'a unei iradele imperiale, invocandu grati'a monarchului, si de aceea marele consiliu extraordinaru, esaminandu suplicele si constatandu esistenti'a numitei iradele a decisu unanimu se transforme pedéps'a celoru condamnati, si astufelu conformu iradelei Sultanului Abdul-Hamid toti condamnatii au fost espediati ieri la Taif, la Mecca. Comisarii europeni pléca la 21 Iuliu spre a 'si continuá operatiunile in Tesali'a. Comisarii n'au respunsu inca la cererea Portiei pentru amanarea cu 14 dile a remiterei sectiunei a duó'a si se voru intielege asupra acestui punctu la façi'a locului; majoritatea pare a fi contra.

In prevederea adoptarei Land bilului agraru de càtra camer'a lordiloru, este vorba inca de acumu, cá deodata cu promulgarea acestei noue legi sè se iè o alta mesura usiuratória: este vorb'a de a se liberá toti individii irlandezi arestati in virtutea legiloru de constringere. O petitiune semnata de persónele cele mai influente va fi presentata reginei pentru a-o determiná se 'si esercite dreptulu ei de gratiare. Legile de constringere, facute pentru o stare anterióra reformei agrarie, ar' fi ast-felu cu totulu suspendate.

Discussiunea asupra Land Billului va fi terminata, aprópe siguru, septaman'a acést'a. Guvernulu este siguru despre o deplina reesita. Camer'a lordiloru, dupa o discussiune lunga va votá proectulu de lege; acést'a siguranta este asié de mare, cà ministeriulu Gladstone a ordonatu deja pregatirea unei locuintie pentru o comisiune, care va fi insarcinata cu aplicarea Land Billului in practica; in acelasi timpu s'au alesu deja trei comisari, cari voru presida noulu tribunalu agrariu, de la care va depinde reformarea starei interióre a Irlandei. Loculu presidentului tribunalului a fost propusu deputatului Schou, care va priimi o léfa anuala de 75,000 franci. Domnulu Schou apartiene grupului „home rulérs.“

Monitorulu anuntia: O telegrama a ministerului de interne din Moscv'a dela 16 c. spune cà Imperatulu Alesandru III. si famili'a imperiala au sositu la Moscv'a si au fost salutati de locuitori cu entusiasmu. Càndu primarulu 'i-a oferitu sare si pane, Imperatulu a disu: „Dupa marea intristare, suferita de mine, de famili'a mea si de tóta Russi'a, me credu in fine fericitu de a puté indeplini dorinti'a sufletului meu, visitandu vechea si prim'a resiedintia. Multiamescu pentru primirea caldurósa, pregatita mie, Imperatesei si copiiloru mei. Parintele meu a multiamitu mai de multe ori pentru devotamentulu orasiului Moscva. Acestu orasiu a servitu totdeauna cá esemplu pentru intrég'a Rusia; speru, cà va fi totu asié si in viitoru. Si acum cá si mai nainte Moscva probéza, cà esiste o legatura solida si unanima intre Tiaru si poporu.“ Tiarulu nu va petrece multu la Moscva.

Dela Waschington se anuntia cà presiedintelui Garfield 'i merge din ce in ce mai bine. Medicii au constatatu cà glontiulu se afla in partea de josu a pantecelui, si póte cu timpulu se nu mai ofere nici-o ingrijire. Medicii spera cà presiedintele se va insanatosiá pe deplinu si cà nu va remané cu vr'unu defectu permanentu. In cursulu dilei de 1. Aug. presiedintele se semtiea multu mai bine.

Cetimu in „Romanulu“: De càte-va dile avuramu placerea de a avé intre noi pe colonelulu de statu-maioru din armat'a italiana, Comitele Carlo Lanza di Busca, care dupa ce trecu prin Bosnia, Herzegovina si Serbi'a veni se visiteze si Romani'a si se cunósca cu acést'a ocasiune si organisatiunea nóstra militara. Ar' fi de doritu, cá apreciarile colonelului Lanza asupra armatei nóstre se fia multiumitórie, fiind-cà, pe càtu scimu, elu este unulu din oficerii cei mai distinsi ai armatei italiane si ast-felu judecat'a s'a va fi de o greutate insemnata. Colonelulu Lanza esitu din bunele scóle, ce le posede Piemontulu, luà pe rèndu gradele sale la meritu — luà parte la tóte resbelele de independentia ale Italiei — dirigiá cu succesu scól'a de infanteria si cavaleria din Moden'a — fù in diferite renduri tramisu in misiuni estraordinare de guvernulu tierei sale si acum ocupa cu celu mai mare tactu si inteligentia postulu de atasiatu militaru la Viena. Oficerii romani facura o priimire caldurósa Colonelului Lanza si pentru a esprimá si mai multu simpathi'a, care o au pentru Itali'a si armat'a ei, d-nulu ministru de resbelu, I. Bratianu, d. generalu de divisie Al. Cernatu si siefii de corpuri din garnisóna 'i oferira unu prandiu in diu'a de 18 Iuliu inainte de plecarea s'a, la care luà parte si Esc. s'a comtele Tornielli, ministrulu Italiei.

Capulu actualu alu familiei Bonaparte, printiulu Jeròme Napoleonu Bonaparte a adresatu, negresitu in vederea viitóreloru alegeri, càtra comitetulu bonapartistu o scrisóre cu data 31 Juliu, in care dice intre altele:

„Françi'a este esploatata prin ómenii unei partide. Unui guvernu inse nu-i este ertatu a fi supusu partideloru. Devis'a nóstra este: Autoritatea democratiei prin votulu universalu. Viitoriulu va arata, cà nu va fi possibilu a sterge din anim'a poporului aducerea aminte de unu timpu atàtu de gloriosu, cá celu de sub Napoleon I. si de unu timpu atàtu de fructiferu cá acel'a de sub Napoleonu III. Guvernantii nostri potu se falsifice si se

clevetésca ìstori'a, legaturile inse, ce léga pe Napoleonidi cu poporulu Franciei, nu le potu rumpe. Cá unu mostenitoriu alu lui Napoleonu, 'mi aducu aminte de plebiscite, si nu 'mi negligu datori'a ce-o am de a cere, cá poporulu sè-si numésca capulu seu. Lumea politica este divisata in aderenti ai partidei trecutului si ai revolutiunei, in reactiunari si progresisti. Se remanemu decisi cu cei din urma; loculu nostru este in fruntea loru; se tragemu din trecutu numai invetiaturi salutare, a insirá regrete nefolositóre nu e politica. Se fimu cu privire la problemele societatii moderne, spre a le resólve in interesulu masseloru si cu deosebire ale celoru ce suferu.

„Déca toti ar' fi uniti in revolutiune, ea ar' fi neinvincibila. Se lucramu cu totii pentru acést'a unire. Pretiulu este progressulu democraticu. Cei ce domnescu adi nu voru ajunge acést'a tînta, ei insiéla tiér'a, esploatéza semtiemintele cele mai rele, n'au inaintea ochiloru decàtu interessele loru personale, tàgaduiescu tóte promissiunile, necunoscu principiele loru. Dupa gresielele facute numai nefericirea patriei le-a facutu possibilu de a ajunge la putere. Patri'a este compromisa prin ei. Constitutiunea dela 1875 nu mai póte durá, natiunea se evite noue sguduiri printr'unu plebiscitu. Voimu revisiunea, pentru cá poporulu se lase in fine a i se audi vocea si se 'si desemne singuru unu siefu de sine statatoriu. Pe càtu poporulu nu va esercitá acestu dreptu, va fi totdéuna o jocaria in man'a intrigantiloru ambitiosi, scopulu nóstru este totu pentru poporu si prin poporu!

Napoleon Bonaparte.

Nr. 138. C. R.

Ecspositiunea romana din Sibiiu

Avisu!

La espres'a dorintia a mai multoru ecsponenti, se prelungesce terminulu insinuarei obiecteloru pentru ecspositiune pêna la 3|15 Augustu a. c.

Totodata se aduce la cunoscinti'a publica, cà pentru ecspunerea viteloru este destinata diu'a de Vineri 21 August, (2 Septembre) ear' pentru a pómeloru Sambata 22 August (3 Septembre.)

In fine, fiindu avisati numai la puterile nóstre, ne luamu voie, a mai repeti rugarea, cá cei ce potu si voru, se binevoiésca a contribui respective a colecta pentru fondulu de premiare, cá se fimu in positiune a distribui càtu de multe premii.

Sibiiu in 27|29 Iuliu 1881.

P. Cosma m. p., pres. **Eugen Brote** m. p., secret.

Program'a

pentru festivitatile impreunate cu espositiunea romana din Sibiiu.

Vineri in 14/26 Augustu la 8 óre séra convenire in pavilonulu din gradina „Herman".

Sambata in 15/27 Augustu la 12 óre deschiderea espositiunei.

La 3 óre d. m. prandiu comun.

La 7 óre séra concertulu „Reuniunei de cantari".

Dumineca in 16/28 Augustu la 3 óre d. m. banchetulu junimei academice.

La $7^1/_2$ óre séra representatiune teatrala de diletanti.

Luni in 17/29 Augustu la 8 óre séra balu.

Mercuri in 19/31 Augustu Escursiune la Turnu rosiu.

Dumineca in 23 Augustu (4 Septembre) la 4 óre d. a. distribuirea premiiloru. Séra convenire impreuna cu productiune musicala a „Reuniunei sodaliloru romani."

Marti in 25 Augustu (6 Septembre) la 4 óre d. m. incheierea ecspositiunei.

Comitetulu arangiatoriu.

Bethleanu in 2 Aug. 1881.

In 31 Iuliu a. c. a isbucnitu in comun'a nóstra, in strad'a mare, dintr'o siura, focu, ardiendu 6 case si 5 siure. Intre pagubiti sunt 4 romani si 2 unguri, dintre cari a fostu numai unulu asiguratu; ceilalti au ajunsu la sapa de lemnu. In siur'a, din care a esitu foculu, nu s'a aflatu nici màcaru unu firu de paiu séu de fênu, ba ce e mai multu siur'a erá curatita, cá se póta pune grâu intr'insa si ari'a facuta noua, — de unde se si deduce cà foculu a fost pusu.

Foculu s'a iscatu cam pe la 5 óre d. a. cu o furia atàtu de mare, incàtu, se nu se fi datu josu coperisiulu de pe scóla romana de langa cas'a, in care a fost post'a, aru fi arsu tóta partea comunei de susu cu biseric'a romana si cu parochia cu totu. Dupa cum sunt informatu scól'a romana e asigurata la „Transilvania" in Sibiiu cu 400 fl. v. a. Sunt convinsu, cà on. Directiune 'si va face datori'a. . . .

Obiectele de invetiamentu, prin scóterea loru afara s'au ruinatu, chartele s'au ruptu, ferestrele s'au spartu, bancele sunt cu totulu demolite. Fiindu scól'a romana mai fara fondu, si ce-e mai multu si in altu periculu mai mare, onoratulu publicu romanu e rogatu fórte multu, pentru a contribui dupa putintia la onorat'a Redactiune a „Gazetei", si aici in Bethleanu subscrisului. Ofrandele marinimóse se voru cuitá pe cale diaristica.

Ioane Grecu,
comerciantu.

Diverse.

(Archiducele Eugenu) a plecatu Dumineca dela Brasiovu la Sinaia, calare, acompaniatu de capit. br. Weigelsberg. Regele a intimpinàtu pe óspe in uniform'a de colonelu a regimentului seu austriacu, la Busteni. In Sinaia Inaltimea s'a archiducele a fost salutatu de insarcinatulu de afaceri austro-ungaru br. Salzberg. O companie de onóre cu stégulu a salutatu pe archiduce la sosire. Regele a conferitu archiducelui Eugenu marea cruce a „Stelei Romaniei". Archiducele s'a intorsu Luni la Brasiovu, de unde, dupa terminarea serviciului de doue luni la trupa, a plecatu, pe la Sibiiu, la Vien'a.

(Congresulu socialu revolutionaru.) O fóa socialista din Londra comunica urmatórele asupra congresului social-revolutionaru ce s'a facutu la Londra dela 14 pêna la 19 Iuliu: Presenti au fost 45 delegati cu 80 mandate. Acesti'a representau 59 federatiuni, 320 sectiuni. Au fost representate: Germani'a, Austro-ungari'a, Svitiera, Franci'a, Belgia, Tierile de josu, Spania, Itali'a, Rusi'a, Angli'a, Serbi'a, Turci'a, Egiptulu, Mexico si Americ'a. Cá programu s'a pusu revolutiunea internationala. Tóte propunerile asupra cestiuniloru de principii s'au discutatu fara de a se votá. Tóte proiectele pentru a sprijini revolutiunea s'au primitu cu unanimitate. „Daily News" declara inse, cà congresulu revolutionaru nu sta in nici o legatura cu congresulu din Zürich, care s'a opritu a se ţiné, in urm'a carei opriri socialistii svitiereni au apelatu dela consilulu cantonalu la consiliulu confederativu.

(Concursurile de agricultura si industria.) In vedere, cà industri'a agricola in Romani'a lasa fórte multu de doritu pêna adi, scimu, cà in cele mai multe judetie s'au constituitu comitii agricole, a caroru missiune e de a incuragiá pe agricultori, a stimula bun'a cultura prin concursuri anuali si a da astfelu o impulsiune si o desvoltare mai mare acestei industrii nationale.

Guvernulu insusi a venitu in ajutoriulu acestoru binefacetóre institutiuni, alocandu in bugetu sume pentru concursurile agricole.

O decisiune a d-lui ministru Dabija, aparuta in Monitorulu de dilele trecute, prescrie modulu, cum se voru tiené aceste concursuri, si premiele ce se voru dá. Decisiunea dice: Voru luá parte la concursu:

a) Cultivatorii, cari se ocupa cu introducerea de noue semintie, plante utile, legume si fructe, séu cu imbunatatirea celoru esistente deja;

b) Agricultorii cari voru fi cultivatu canepa séu inu, si pe o scara mai mare;

c) Satenii cari se ocupa continuu si regulatu cu fabricatiunea franghiiloru, streanguriloru, capestreloru si sfórei din materii testile indigene:

d) Femeile cari voru fi crescutu gandaci de matase, voru fi lucratu borangicu si voru fi facutu tiesaturi dintr'insulu;

e) Aceia cari se ocupa specialu cu fabricarea óleloru, a tiglei, a caramidiloru si alte produse ceramice;

f) Cei ce voru fi inventatu, voru fi perfectionatu séu voru fi importatu masini si instrumente agricole;

g) Cei ce voru fi crescutu vitele cele mai frumóse pentru munca s'au pentru macelaria.

Comitiulu agricolu din fiacare judetiu va poté, tienendu comptu de culturile locale, se suprime unele din aceste categorii si se adauga altele noue, care inse se fia in raportu cu agricultur'a si industri'a din judeçiu."

Premiele acordate de guvernu voru constá: in diplome de onóre si medalii aurite de árgintu si bronzu; in vite alese pentru prasila; recompense in bani, carti, si publicatiuni agricole si industriali.

Pentru a subvêni cheltuieliloru de concursuri, ministerulu pune in anulu acest'a la dispositi'a comitieloru: 7000 lei pentru Ilfovu, si càte 5300 lei pentru Teleorman, Romanati, Valcea, Ialomitia, Covurlui, Suceava si Bacau.

(Unu balu la Sistovu.) Dupa ce Adunarea nationala bulgara a primitu conditiunile printiului Alexandru, s'a datu in séra de 2 Iuliu, unu balu mare, la care a luatu parte principiulu, diplomatia, mai toti deputatii, unu numeru mare de turci, precum si o multime de femei si fete ale cetatianiloru din Sistov. Eaca cum descrie, intre altele, corespondentulu unei foi, germane acést'a petrecere oficiala bulgarésca: „Mancare si beutura se gasea din belsiugu; deputatii profitara mai alesu de cea din urma, intr'o mesura asié de mare, in càtu fórte puçini remasera tredî. Unulu dintr'insii, mai chiefliu la betia, luà unu paharu de vinu si mergendu in façi'a printiului, 'lu oferi dicendu: „Se traiesci, mà printiule!" „Pe la miediulu noptei, printiulu se retrase. O parte dintre invitati jucara pêna despre diua, alta parte se lungi pe langa pareti, incependu se sforàe, ér' ceilalti se culcara afara pe erba."

(Scandalu de Evrei.) Dilele trecute s'a judecatu de curtea cu jurati din Pitesci procesulu a optu evrei, cari omorisera o evreica c'unu drugu de feru. Trei din ei au fost condamnati la munca silnica pe viatia. Candu au esitu din sal'a curtii, cu escort'a dupa densii, spre a merge la inchisóre, o multime de evrei au saritu asupra soldatiloru lovindu-i cu petre. Caporalulu si unu soldatu au fost usioru rauiti: escort'a inse s'a tienutu bine, nelasandu se scape nici unu condamnatu. Faptulu acest'a a produsu mare miscare in Pitesci. Prea s'au iutitu fii lui Israel; se vede cà li s'a uritu cu binele.

(Cea mai mare curea pe rót'a de masina) s'a terminatu dilele aceste la Berlin. Ea are o latime de 160 centimetri (6 picióre) si o greutate de 1500 chilograme. S'au intrebuintiatu 200 de pei de bou din cele mai mari si mai grele, cari au costatu aprópe 18,750 lei noi. Acést'a curea-monstru a fost comendata de o fabrica germana de scrobela, cu conditie, cá se póta suportá 500 puteri de calu.

(Unu mijlocu contra muscaturei de sierpe.) Fórte desu se intempla se audimu casuri de muscaturi de vipera; ba ici unu baiatu, ba dincolo unu omu in vêrsta, si acést'a in genere aduce mórtea. De aceea amu crediutu, cà nu este de prisosu a dá cititoriloru nostri descrierea unui mijlocu contra muscaturei de siérpe veninosu. Cu càtu se va aplicá mai grabnicu si mai energicu acést'a mesura, cu atàtu este resultatulu mai securu. Mai nainte de tóte trebue a largi puçinu ran'a, care s'arata in forma de una séu duóe gàurele mici, dupa cum numai unulu séu amendoi diutii veninosi din falc'a de susu au intratu in carne, si apoi a legá strinsu partea muscata de tóte partile in apropiere de rana, care trebue stórsa si spalata càtu se va pute mai multu. Mai siguru este efectulu si mai grabnica vindecarea, déca ai la dispositie o bucata de iésca aprinsa séu unu feru fierbinte cá se ardia ran'a. In lips'a acestor'a, arderea se póte face si cu spiritu de salmiacu, acidu nitricu (apa tare), pétra iadului séu hidroxidu de caliu. Dr. Lenz recomenda celui muscatu se bea o lingura de masa de apa clorata, si dupa duóe óre alta. Acestu mijlocu inse este mai greu de intrebuintiatu, din caus'a lipsei de acestu medicamentu, care nu se gasesce usioru si ori unde. Boehm sustienê, cà alcoolulu (spirtulu) are unu efectu fórte siguru si grabnicu, dupa cum a pututu dênsulu sè se convinga din mai multe casuri; trebue inse beutu in portiuni mai mari (unu copilu $^1/_4$—$^1/_2$ litra; ear' unu omu mare 1 litra séu si mai multu). Ori-ce beutura tare, precum romu, coniacu, etc. póte avea acela'si efectu. Celu mai siguru mijlocu inse este o tinctura (alifia) compusa din plant'a fórte ordinara in Carsu, numita inula Helenium, séu adeveratulu Alant, a carei putere vindecatóre a fost descoperita de preotulu Zagorje, in urm'a unei traditii. Plant'a este cunoscutu acolo cu numele vulgaru de astramontana. „Rsb.-W."

(Minele de auru din Venezuela.) Productia aurului, in locu de a se impuçina, are se iè de siguru o desvoltare considerabila. Déca Americ'a inca n'a disu celu

din urma alu seu cuventu si deca Californi'a vede imputinandu-se producti'a s'a, Venezuel'a acum renumita prin imbelsiugatele sale mine, are de aci inainte se iè loculu acestei avute provincie. S'ar putè dice intr'adeveru de Venezuela astadi ceea ce vestitulu navigatoru Drake dicea odinióra de Californi'a, candu se apropia de tiermurile ei: „Aci nu este pamentu, ci auru." Noutatile, ce le primimu de la Ciudad Bolivar, ne arata, cà Venezuel'a este aprópe de a jucá acelasiu rolu cá si Californi'a in 1848. Din tóte punctele Americei, lucratorii sosescu cu gramad'a pe pietiele din Venezuela, si acestu curentu este asié de puternicu, cà intórce spre Venezuela o parte insemnata a emigratei europene. Unu faptu caracteristicu ne arata cu ce inferbintiéla multimea miniariloru alérga asta-di càtra regiunile producetóre de auru ale acestei tieri norocite. Unu ingineru a descoperitu intr'o regiune inca necercetata „filóne" (vine metalice), de o avutia nespusa. Aceste filóne fagaduescu a întrece producti'a mineloru celoru mai vestite din Venezuela. Fericitulu autoru alu acestei descoperiri plecà naturalu la Ciudad Bolivar, spre a luá in stapanire concessi'a la care avea dreptu; Titlurile sale fura recunoscute si regulate. Dér' la intórcerea s'a pre terenulu, ce i-se concedase, gasi bandele de mineri esploatandu pe intrecute concessi'a ce guvernulu i-a facut'o. Si acésta multime lacoma de auru nu voi se-i dè loculu. Inginerulu fù silitu a se intórce la Ciudad Bolivar si a se plange guvernului, care desiertà cu puterea armata regiunea concedata esploratorului, care gasise acestu nou Eldorado. Concessi'a este astadi supra-veghiata si esploatarea in regula a acestoru terenuri are a se face in curendu. Putemu dér privi Venezuela, cá partea globului, care atrage mai multu in acestu minutu bagarea de séma din punctulu de vedere alu esplótarii aurului. Dupa Californi'a, Venezuel'a si productiunea aurului se va tiné in acela-si nivelu....

(N i h i l i s t i i.) Ear' a inceputu a se vorbi de activitatea secreta a partidei revolutiunare din Russi'a. In Petersburg s'au gàsitu in timpulu din urma multi agenti ai politiei spendiurati. Imperatulu se fi primitu o cuthia cu modeluri de totu feliulu de instrumente de omorire si o scrisóre, in care este provocatu, a-'si alege instrumentulu, prin care voiesce se móra, de-órace revolutiunarii l'au condamnatu la mórte. Nu 'si póte esplicá niminea cum a ajunsu scrisórea si cuthi'a in manile imperatului. Nihilistii sunt dér' in deplina activitate, de aceea caletori'a imperatului la Moscv'a a fost tienuta atàtu de secretu, incàtu chiaru si persóne inalte n'au sciutu de ea, pêna ce nu au cititu in fóia oficiala. Pe totu drumulu dela Petersburg pêna la Moscva sunt asiediate trupe, pentru padî'a imperatului.

(A f i o n u l u i n C h i n'a.) Intrebuintiarea afionului a devenítu pentru Chinesi o adeverata nenorocire, fumatorii de afionu se numera in acésta tiéra cu milióne le, si numerulu loru merge totu crescêndu. Asta-di mai multu de 600,000 chinesi moru pre fia-care anu, victime ale acestei patimi ce tempesce. Unu profesoru dela universitatea dela Bona d. Dr. Christliel, a publicatu o carte fórte instructiva, asupra comerciului scandalosu dintre Indi'a si Chin'a si asupra pustieriloru ce pricinuesce acestu narcoticu (substantia adormitóre) asupra natiei chinese. Acumu o suta de ani, Indi'a nu esportá de càtu 300 ladi cu afionu, care servea atunci de doctoria, in anulu 1874 ea a esportatu 10,000 ladi, in 1850 mai multu de 50,000 ladi, in 1875 mai multu de 90,000 ladi. Este dreptu se spunemu, cà afionulu este àstadi fumatu de mai tóte clasele societatii, chiaru la mandarinii cei avuti se oferu si se fuméza lulele intr'adinsu pentru afionu. La Ningpo unu orasiu de 400,000 locuitori s'au numeratu 2700 maghiernitie unde se fuméza afionulu. Se pare, cà acestu narcoticu produce efecte ingrozitóre, asupra nenorocitiloru, cari 'lu intrebuintiéza, ei slabescu, obrajii se facu costelivi, invinetiescu, si munc'a este pentru densii unu adeveratu supliciu, pre candu instinctele cele rele se redestépta cu o nebunia furiósa. Altadata Chin'a avea o poporatiune cumpatata, vigurósa si invetiata cu munc'a. Acésta poporatiune a devenitu lenesia, stricata si criminala. „Tóte tulpinele de bambusu (tocuri de condee) dupa Muntii de Sudu, — a scrisu unu chinesu — n'aru fi destulu a insirá relele, ce ne pricinuesce afionulu.

(L i t e r a G s i b a r b a t i i i n s e m n a t i d i n l u m e.) „Figaro" observa, ca liter'a G jóca unu rolu mare in personalulu politicu alu lumei: In Russi'a, Gorciacoff; In Germani'a, Guillom; (Wilhelm.) In Angli'a, Gladstone; In Greci'a, George; In Françia, Grévy si Gambetta; In Algeri'a, Grévy; (fratele presiedintelui). In Itali'a, Garibaldi; In Americ'a, Garfield.

Revista bibliografica.

„Legea comunala. In numerulu trecutu alu fóiei nóstre amu anuntiatu aparitiunea unui comentariu alu legei comunale,*) scrisu de d. jude reg. Iosifu Popu. Astadi reproducemu instructiv'a i n t r o d u c e r e, ce-o face autorulu la acestu comentariu. Ea suna asié:

Sine lege chaos!

„Scopulu organismului unui statu este, a introduce si a asecurá in viéti'a publica: ordinea, securanti'a persónei si averei, precum si bunastarea locuitoriloru. Bas'a organismului de statu suntu comunele; ele facu unitatile din cari se compune intregulu. Prin organulu comuneloru vorbesce statulu cu poporulu; ele suntu motorulu celu mai puternicu, pentru generalisarea si inradacinarea ideiloru salutari in viéti'a de statu. Déca inflorescu comunele, inflorescu si municipiele compuse din acele, — ér' cu inflorirea municipieloru, infloresce statulu celu compunu municipiele. Inflorirea si inaintarea in viéti'a comunale, cá si in cea privata, este de duóe feliuri: morala (intelectuala), si materiala. Moralitatea este bas'a pacei, liniscei, ordinei si securitatei publice; ér' starea materiala, suntu midilócele pentru asecurarea acestor'a, si pentru crearea bunei stari a poporului. Comunele inca trebue se lucre pre ambe calile, pentru ajungerea scopului.

In privinti'a acést'a comun'a cá corporatiune politica 'si are drepturile si datorintiele sale in statu, cari se reguléza prin legea comunale. In statulu nostru in specia, legea comunala a recunoscutu frumóse drepturi autonóme comuneloru, si a datu o influintia càtu se póte de larga locuitoriloru comunei, asupr'a affaceriloru autonome ale comunei. Influinti'a acést'a si-o eserciteza comun'a prin aceea, cà decidérea afaceriloru autonome ale comunei este concrediuta unei representantie comunale, alese prin locuitorii comunei, ér' esecutarea decisiuniloru acestei representantie este pusa in man'a deregatoriloru comunali, asemenea alesi de locuitorii comunei.

Representanti'a comunala in genere, in specie apoi primari'a comunei, are frumóse datorintie de a impliní in viéti'a publica comunala, si prin acést'a si in viéti'a de statu. Datorintiele aceste suntu parte de acele, cari le dictéza legea, parte de acele, cari le dictéza simtiulu moralu, interesulu pentru binele publicu, si nisuinti'a de a inaintá bunastarea morala si materiala a locuitoriloru comunei

Pentru cunóscerea datorintieloru dictate prin lege, este de neaparata trebuintia, a cunósce legea. Scopulu cartei acesteia este a dá mana de ajutoriu carturariloru romani (preotiloru, invetiatoriloru si altoru cunoscatori de carte), spre a'si cascigá acele cunoscintie despre legea comunala, si alte legi, cari stau in legatura cu aceea, cari li suntu neincungiuratu de lipsa, spre a poté ocupá in viétia publica a comuneloru loculu, ce'lu pretinde interesulu poporului nostru.

Afara de datorintiele impuse prin lege inse, cum s'a mai disu, cei chiamati de a fi factori lucratori in viéti'a comuneloru au si datorintie morale, cari nu suntu specificate in legi. In specie primarii comuneloru au datorintiele cele mai insemnate de natur'a acést'a.

Organele primariei, in a caroru mana este pusa sórtea si bunastarea morala si materiala a locuitoriloru comuneloru, suntu in prim'a linea: primariulu (antistele, judele) si notariulu.

Primariulu trebue in deosebi sè 'si si castige cunoscintiele necesarii despre drepturile si obligamintele administrative ale comuneloru, spre a'si poté assecurá in fruntea comunei acelu locu, la carele este chiamatu prin lege si prin vointi'a alegatoriloru, si se nu devina numai unu instrumentu secu in man'a notariloru, dandu-si orbesce subscrierea la ori ce actu, fórte adese-ori fara de a sci, cà despre ce se tractéza.

De alta parte si notariulu are datorinti'a oficiósa, de a-si castigá cunoscintiele cele mai latite nu numai despre legea comunala, ci despre legi in genere, càci la elu merge de a rêndulu poporulu se céra primulu sfatu in causele sale, si sfatulu gresitu alu notariului nu odata au incurcatu pre càte unu omu din poporu in procese netrebnice, legate cu cheltuieli mari. Elu are apoi de alta parte si datorinti'a morala, de a instruí pre primariulu despre cele ce se facu in numele comunei si a se sfatui cu elu despre cele ce suntu de a se face intr'una séu alta directiune in interesulu comunei. Mai cu séma nici unulu din ei nu trebue se uite nici unu momentu, cumcà si portarea loru sociala si morala trebue se fia astfeliu, catu se servésca de modelu locuitoriloru comunei. Dela ei se cere se pórte o viétia tréza, pacinica si altcum nepatata, caci numai asié potu se 'si castige acea influintia morala asupr'a locuitoriloru, carea se recere sè o aiba, spre a-si poté inplini cu resultatu datorintiele ce li impune oficiulu celu pórta.

In deosebi, trebue se pórte cea mai mare grige, pre langa administrarea corecta si buna a averei comunale, cá din nici o parte se nu póta fi invinuiti cu ceva, caci aceea nu numai li sugruma védi'a la poporu, fara li stirbesce si independenti'a, carea este celu mai puternicu midilocu de a poté pasi cu tóta energi'a, in contra acelor'a, cari nu se supunu legiloru si ordinei.

In genere trebue primariulu si notariulu se tiena inaintea ochiloru, cumca nici unui deregatoriu publicu nu-i este ertatu, cá poterea si influinti'a, ce i-o da legea, se o intrebuintieze in interesulu seu si spre scurtarea ori asuprirea altuia.

Numai astfeliu potu ei sè-si castige de o parte increderea si alipirea celoru mai buni locuitori ai comunei, de alta parte se-si pastreze si autoritatea inaintea ori si cui.

Interesulu comuneloru pretinde apoi, cá si alegatorii la alegerea deregatoriloru si representantiei comunale se procéda cu consciintia si precautiune, cá se-si puna conducerea comunei in man'a unoru barbati, cari au acele bune insusiri, ce potu dá garantia destula comunei, cumca cei alesi poterea data in man'a loru o voru intrebuintia-o spre inaintarea binelui comunu, si se voru nisui din respoteri de a creá in viati'a publica a comunei o stare, in carea se domnésca ordinea si securitatea publica, er' bunastarea locuitoriloru se inflorésca.

Tóte acestea se potu inse ajunge numai acolo, unde domnesce legea!"

*) Acést'a carte se afla de vendiare la Römer & Kamner in Brasiovu cu pretiulu de 1 fl.

Cursulu de Bucuresci

dela 21 Iuliu, / 2 August 1881.

Valori	Scadenti'a Cupóneloru	Cumpera	Vinde
5% Rent'a Romana	1 Apr. 1. Ort.	91.$^1/_2$	92.$^1/_2$
6% Oblig. de Stat. convert. rurale	23 Apr. 23 Oct.	99.$^1/_2$	100.$^1/_2$
8% Oblig. domeniale 1871 .	1 Ian. 1 Iul.	—.—	—.—
6% Oblig. càiloru fer. rom.	1 Iuliu	105.—	106.—
7% Scrisuri funciare rurale	1 Iul. 1 Ian.	101.$^1/_2$	102.$^1/_2$
7% „ „ urbane	idem	100.$^1/_2$	101.$^1/_2$
8% Imprum. municipalu . .	idem	104.—	105.—
Oblig. casei de pensiune (lei 300, dobênda 10 lei). . .	1 Maiu 1 Nov.	220.—	225.—
Losuri municipale (20 lei) . .	cu premie	29.—	30.—
Act. Bancei Nationale rom. . .	1 Ian. 1 Iul.	1600	1630
Auru contra argintu		$^3/_4$	1.—
Auru contra bilete hipotec. .		$^3/_4$	1.—
Auru contra bil. de Banca nat		$^3/_4$	1.—
Florini Val. Austr.		2.16—	2.17—

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 3 August st. n. 1881.

Rent'a de auru ungara	117.80	Imprumutulu cu premiu ung. . . .	128.—
Imprumutulu cailoru ferate ungare . .	134 75	Losurile p. regularea Tisei si a Segedin.	115.75
Amortisarea datoriei cailoru ferate de ostu ung. (1-a emissiune)	93.50	Rent'a de harthia aust.	78.—
dto. (II-a emissiune)	111.—	„ de argintu „ .	78.80
dto. (III-a emissiune)	98.50	„ de auru „	94.25
Bonuri rurale ungare	99.75	Losurile din 1860 .	131.50
dto. cu cl. de sortare	98.50	Actiunile bancei austr.-ungare . . .	838.—
Bonuri rurale Banat-Timis.	99.—	„ bancei de creditu ungare . . .	361 25
dto. cu cl. de sortare	98.25	„ bancei de creditu austriace . . .	368.60
Bonuri rurale transilvane	98 25	Argintulu . . .	—.—
„ croato-slav. . .	99.—	Galbini imperatesci .	5 51
Despagubirea p. dijm'a de vinu ung. . .	97 50	Napoleond'ori . .	931$^1/_2$
		Marci 100 imp. germ. .	57 30
		Londr'a. . . .	117.30

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipografi'a: Ioanu Gött si fiiu Henricu.